

"מה טובו אהלך"

מרן רבי חיים שמואלביץ: פגיעה בזולת - בין אדם לחבירו זה אש!

מעשים רבים ראינו בבית מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן על כך. ופירסם והזהיר רבינו שמדובר בדיני נפשות ממש, שלא יטעה האדם ויחשוב - נו התוכחתי, רבתי, לא ויתרתי לשכן, הקפדתי, אז מה קרה? וכי עשיתי משהו... צריך לדעת שלדברים יש משמעות של דיני נפשות - היה אומר: "מחלוקת זה דבר שנוגע לחיים של בן אדם! צריך כל אחד לחוס על נפשו ונפש בני משפחתו ונפשות כלל ישראל!

בשעת צרה לפשפש בעניי פגיעה

למשפחה שהתרגשו עליה באופן פתאומי צרות רבות, ובאו לבקש עצה והצלה ממרן. אמר להם שיבדקו אם פגעו במישהו. אחרי שבוע חזרו ואמרו שבדקו ולא מצאו שפגעו באף אדם - אמר להם רבי אהרן לייב: "יגעת ומצאת תאמין" - ולא יסף.

למשפחה אחרת שבבת אחת באו עליה צרות, ותלו שכנראה פגעו במישהו רק לא ידעו במי, ונפשם היתה בשאלתם איך להנצל - אמר להם שיתפללו לה' שמי שפגעו בו שיסלח להם.

עבירות שבין אדם לחבירו חמור מאד, כמו שמצינו בכמה מקומות. היה מביא רבינו תדיר את הרא"ש - "כי הקב"ה חפץ יותר במצוות שיעשה בהם גם רצון הבריות, מבמצוות שבין אדם למקום". (פאה"א)

אדם יקר שנקלע בלי רצונו, למחלוקת בעקבות שהשכנים הרחיבו דירתם. אחרי שנים של ריב, שנאה וגם סכסוך ממוני, החליט לעשות דבר, שלח לשאול את מרן הרב שטיינמן, אם יש טעם לעשות צעד קטן מצידו לצמצם המחלוקת - לפחות את הסכסוך הממוני אפשר לפתור בבורות - או כיון שלפי סברתו שהשנאה ממילא תשאר, אולי לא כדאי לעורר את העניין, שהרי "מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד" - ודווקא תתעורר השנאה מחדש. אמר רבי אהרן לייב שיאמרו לו, שלמרות החשש שלו ינסה לעשות מה שביכולתו, ולאט לאט יכולה השנאה לפוג!

ביקש השליח מרבינו להעביר לשואל עצה או מילת עידוד כדי שיהיה כוח לאותו אדם להצליח בתהליך קשה זה. אמר רבינו: שאם יוותר - תהיה הצלחה, ואם לא - להיפך!

השליח הזדעזע, איך יאמר לו דבר חריף כזה. אמר זאת לרבי אהרן לייב ושאל אם אפשר למסור מסר יותר רך.

אמר לו רבינו באופן חד וברור: "אמירה רכה זה לנשים, אבל לגברים דברים קשים כגידים. דהיינו, צריך לומר לו את האמת כהווייתה, ואפילו שאמת זו קשה עבורו, שהרי זה לטובתו!" אכן אותו אחד שמע ועשה והצליח להסדיר את הצד הממוני.

תם ולא נשלם... כי כאן מתחיל הפרק השני בסיפור

רבי אהרן לייב רמז שלא מספיק שהסתיימה סיבת המחלוקת, אלא צריך לעשות ממש שלום. אלא שדבר זה היה קשה לו ביותר שהרי מטבע הדברים, השנים הרבות שבהם חיו בצל המחלוקת גרמו משקעים רבים של כעס וחדשנות ביניהם.

ביקש לשאול מרבינו שיאמר בבירור האם בכל זאת חשוב העניין לעשות שלום ממשי, ללחוץ ידיים זה עם זה, ולפתוח דף חדש ביניהם. ענה רבינו ואמר: "וודאי שכן".

הוסיף וביקש שיאמר לו רבינו את הסברה בענין כדי להקל על מלחמתו הפנימית. ענה רבי אהרן לייב ואמר: "גדול השלום!!!

עדיין לא בא אותו אחד על סיפוקו, ושאל שוב לטעם שיתיישב על דעתו. ענה רבינו בלשון ברורה, שהוא יבין: "וכי אחרי מאה עשרים ימשיכו לריב?!...! אם כך שיקדימו וישלימו עכשיו!"

הוסיף רבינו: "אחאב ותרן בממונו היה" (סנהדרין קב., ב"ב טו.). על פי רוב אנשים הופכים להיות שונאים בגלל כסף. אחאב 'ותרן בממונו היה', הכוונה שהיה חשוב לו הענין שלא תהיה מחלוקת יותר מענין הכסף, לכן היתה לו הנהגה שהיה מוותר ומרויח שלום.

ועוד הוסיף רבי אהרן לייב ואמר: מה מחייב במריבה להגיע למצב בו אחד שונא את השני, כסף?! כפרה הכסף! הרי לרוב לא מדברים על סכומים גדולים, ובגלל זה נהיה שונא לשני?! והרי

זה איסור דאורייתא של שנאת חינם. הלא רש"י אומר (ויקרא י"ט י"ז) שאם על פי דין אדם לא מחויב לשנוא, הרי זו שנאת חינם.

ואפילו אם המריבה היא על הרבה כסף, אם בגלל זה תהיו אויבים זה לזה - וותר! אדם לא יודע עיתו, היום הוא פה, ברגע אחד יכול "לגמור", אז מה זה "הרבה כסף"? ברגע יכול לא להיות פה, ומה יגיד למעלה, היה לי ויכוח על הרבה כסף, יעשו צחוק ממנו...

עוד סיפור של פגיעה בעקבות בניה

מעשה באחד יקר מאד ורגיש לזולת באופן יוצא מהכלל, שחלה לפתע... כשבא למרן לבקש עצה, אמר לו שאולי פגע במישהו והוא מקפיד עליו ויראה לפייסו!

אותו האדם נרעש מאד וחיפש במי פגע, שהרי נזהר מאד כל ימיו מפגיעה בזולת. פשפש במעשיו ונזכר שכשהרחיב את דירתו, על אף שלא חרג, ועשה הכל כדן, בכל זאת שכן אחד הקפיד עליו וטען שיש חלון שמפריע לו, לכן ביקש מרב גדול ומוסמך להוראה שיבוא ויראה את המקום ואמר לו שהכל בסדר גמור

בכל זאת היות שרבינו אמר לו שיש אדם שמקפיד עליו, שלח שליח מיד לפייס את השכן ההוא, ולפנים משורת הדין ביטלו את החלון שעליו התלונן השכן. לאחר שמחל לו השכן, נרפא!

ושוב בענין קפידות בענין בניה

אחד באמצע בניה של הרחבת דירה, יצא קצפו של שכנו ובא בדרישה שישנה את תוכנית הבניה כי צורת בניה זו מפריעה לו.

כשבאה הדרישה מהשכן, הגיבו בני הבית, ששבעו מרורים ממנו כבר רבות בשנים, בתוקף ובחריפות: "עד כאן, עד מתי השכן מתעלל בנו". לא היו מוכנים לשנות. יתירה מזאת טענו, שאם יסכים לשנות את תוכנית הבניה, שינוי זה להבנתם גרום נזק להרחבה, אז במקום הקפדת השכן, הם עצמם יקפידו עליו ביותר.

הבין אותו אדם שכל כיוון שאליו יפנה לא ימלט ממחלוקת וקפידה, הגיע למרן הרב שטיינמן שיוציא אותו מן המיצר.

אמר לו רבינו נחרצות, שלמרות שלכאורה שני הצדדים שקולים, מה שביכולתו לעשות זה אצלו בבית, כלפי בני משפחתו, שם צריך לפעול! ולומר להם שחייבים להיזהר מפגיעה בשכן.

כיון שראה רבי אהרן לייב שאותו אדם חושש שבני ביתו לא יסכימו, הוסיף ואמר שאם ימשיכו ויתעקשו שיאמר להם בזו הלשון: "מחלוקת זה דבר שנוגע לחיים של בן אדם! במצבים כאלה אין לעשות "חכמות" ויש להתעקש!"

חשד מוטעה בפגיעה - אני לא הלשנתי

בבנין שהיה מתח בין שני שכנים עקב בניה, הגיע פקח ורשם דו"ח לאחד מהם. כשביקש מהפקח לוותר ולמחוק את הדו"ח, אמר הפקח: 'איני יכול, אם הייתי רואה לבד את החריגה הייתי מוותר, אבל כאן אחד השכנים התלונן עליך ואיני יכול לוותר לך'.

השכן ביטא באוזני השכנים את כאבו וכעסו. הבין אותו שכן "שכנגדו" שהוא חושד בו שלא בצדק, ניגש לרבינו, ושאלו מה לעשות, האם יש ענין לשלוח לו מסר שלעיתים פקחי העיריה אומרים כך כדי להתחמק, ולא בהכרח שהיה שכן שהתלונן, והרי ישירות אינו יכול לדבר איתו מחמת המתח שיש ביניהם.

דחה מרן את דבריו, ראשית אין להטיל אשמה על אף אחד, לא על שכן ולא על הפקח ששיקר. שנית, שלא יעביר המסר על ידי שליח - למרות שאינכם מדברים זה עם זה, תיגש אליו בעצמך ותאמר לו "אני לא אמרתי".

וכך עשה. למרות שהתגובה המיידית לאותה פניה היתה כעס עצום ביותר של השכן, איך בכלל העיז לדבר איתו, ועוד בשעה כזו שבטוח היה שהוא הלשין עליו. לפיכך הוא דיבר איתו בחריפות כלא רוצה כלל לשמוע אותו ה"שכנגדו".

אך הוא התעקש ואמר כמה פעמים את המסר שאמר לו רבינו לומר. ואותה אמת ורצון להקטין המחלוקת ניכרה מדבריו, ולמרות האוירה המתוחה התקבלה לבסוף באוזני השכן. לאחר דבר זה החלה לפוג המתיחות, עד שלבסוף שכן השלום ביניהם.

(מתוך "מוקנים אתבונן" ח"ז ימים נוראים פרק י"א - מידידי היקר הרה"ג רבי משה סחייק)